

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

DESPRÉS DELS SUCCESSOS DE BARCELONA

Trayent del Hospital Clínic un convoy de 63 morts.

Aquest número ha passat per la censura militar.

CRONICA

PEL PASSEIG DE GRACIA

UNA gran gentada ompla 'l passeig de Gracia, caminant pausadament sota 'ls plátans. Una banda militar llença á l' ayre las notas alegres del pas doble d' una *zarzuela*.

Allá van, passejant, dos joves distingits: un poeta de sonets y un literat naturalista.

Els dos amichs se comunican las sevas impresiões sobre l' espectacle del passeig. Parla primer el poeta de sonets; després parla 'l literat naturalista.

L' hora ciutadana de passeig es, pera 'l poeta de sonets, amich del sigle XVIII francès, un espectacle enlluernador, una revista de bellesa y de riquesa.

Aquella bona societat de que parlan els cronistas de salóns, surt á l' ayre y á la llum de la vía pública. Com una onada d' elegancia, omplan el passeig damas, damiselas, caballers y joves. Brillan els esguards de las hermosas y la flor amable del mitjriure se bada en tots els llabis. Regna en aquella multitud selecta l' exquisidesa, el refinament y la cerimonia de la cort de Lluís XV. Passejan finas donzellas que son figurins, y bellas cortesananas, opulentes y seductoras com madama Pompadour.

L' atmosfera es odorant; se sent fregadís de robes y cruixir de sederías y remor de conversas discretas. En la boyrina de pols hi flotan sospirs de verge, llevar d' idilis, promesas de condescendencias y paraulas d' una buydor adorable.

El poeta amich del sigle XVIII evoca, á la vista del passeig ciutadá, escenas de la Fransa setcentista, al voltant dels brolladors y dels rosers de Versalles. Y sorgeixen, cadenciosas y grácils, las estrofas aristocráticas dels sonets decoratius...

Quina inmensa felicitat el passejar al costat d' aquellas damiselas somrisents, de veu argentina y d' halé perfumat! Quin goig més gran el parlar ab ellas de las cursas de caballs, ó de la velocitat vertiginosa dels automóvils, ó de la darrera vetllada del Liceo en la qual debutá un tenor d' alta fama!... Quina emoció més intensa la de plegar d' en terra el vano que ha caygut de las blancas mans finas d' una senyoreta!...

El literat naturalista, en cambi, despulla al passeig de las sevas apariencias de poesia. Pera ell, aquell quadro es un quadro de civilisació decadent. En las caras de caballers y damas hi descobreix estigmas de degeneració y anormalitats morbosos. Se fixa en que 'l quaranta per cent dels homes porta lentes. En aquella madamisela de finor de porcelana hi descobreix una clorótica; en aquella madona

d' ulls magnétichs hi endavina una neurótica perillosa; en aquell jove elegantíssim hi nota las senyals evidents del prognatismo; aquí y allá senyala 'ls efectes directes ó hereditaris de la tuberculosi y de la sífilis...

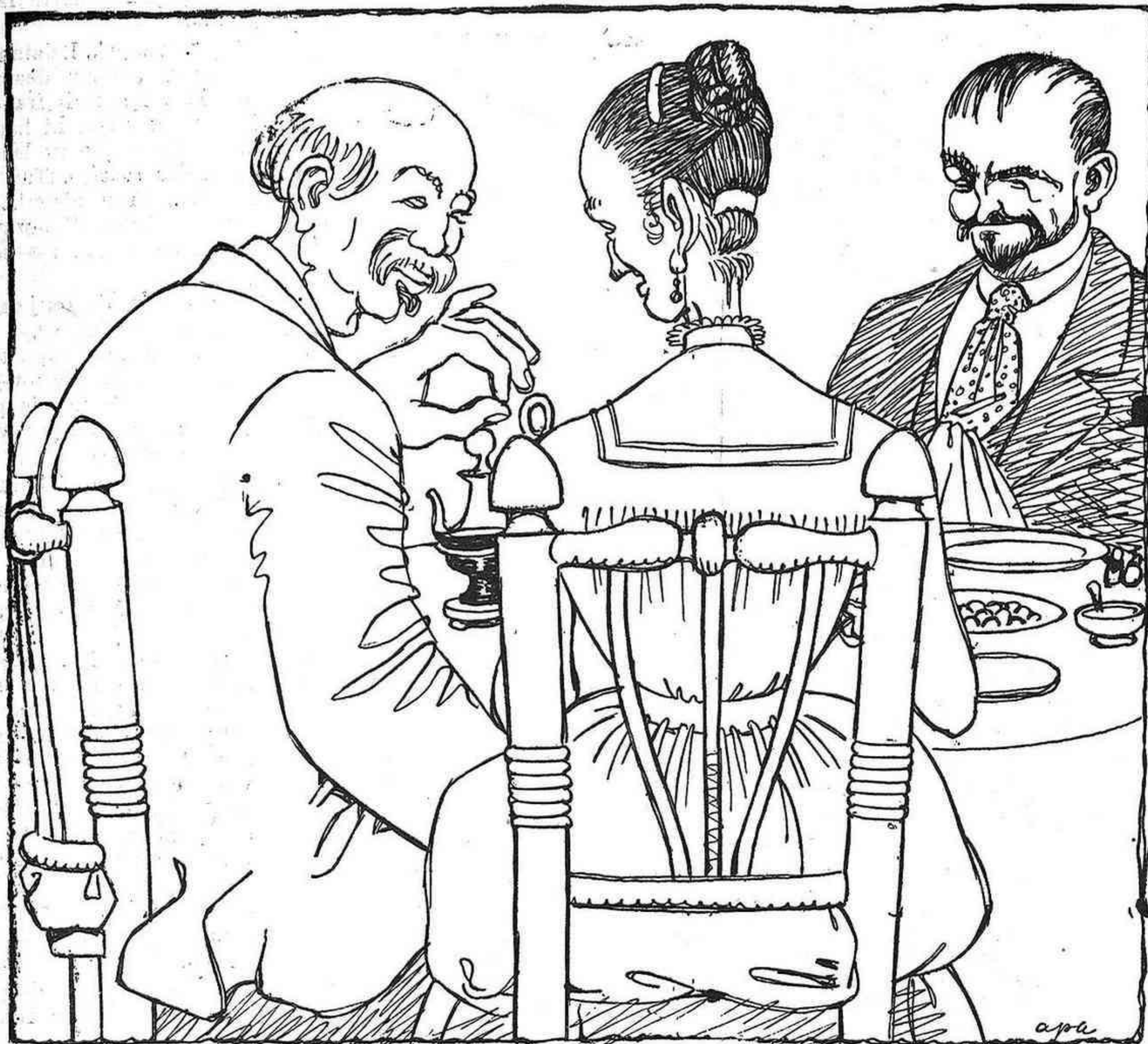
Teniu allí la mamá asmática que fa circular pel passeig la serie nombrosa de las fillas solteras; la senyoreta de trenta anys, més simpática que guapa; el marquès que ha perdut mitj milió de duros al Cassino y té hipotecadas las sevas fincas urbanas y rústicas; el comerciant riquíssim, ab una muller sanguínea, al front del qual posa la maledicencia el ra-

LA FORSA DEL EXEMPLE

¡Fins el lloro de casa ha après de dirho!

TOT SOPANT

—De modo que vosté té á la meva minyona per una xicoteta de la flamarada...
 —Naturalment... ¿Que no ho veu, cóm ha deixat cremar las monjetas?...

matge cervical; el senyor de cinquanta cinch anys, de cabell blanquinós y bigoti negríssim; el respectable catedrático de ciencias filosóficas y morals que paga, á benefici de tercer, els capritxos d' una capritxosa ex-corbatera.

Y l'observador naturalista fa remarcar l'expressió de lassitut, de cansanci y aborriment que hi ha en quasi bé todas las fisonomías.

Allá van el poeta de sonets y el literat naturalista, comunicantse las sevas impressións sobre l'espectacle del passeig ciudadá... Una banda militar toca. La gentada ompla 'l passeig de Gracia, caminant pausadament sota 'ls alts plátanos.

WIFRET

ANGELICA

(De Heine)

Sempre li tanco els ulls quan la beso en la boca, y ella, seguidament, me demana el perquè.

La nit lliga ab el jorn preguntantme á tot' hora:
 —¿Per qué 'm tancas els parpres, quan aquí 'm fas un bés?

No li contesto un mot, perquè fins ni jo ho sé, més, boy eloquentli els ulls, l'apropo á n' el meu rostre, y á n' el bell mitj dels llavis la beso novament.

JOHANNUS

BLÉRIOT

Fassin lo que fassin els qui segurament vindrán al darrera, lo cert es que 'l francés Lluís Blériot es el primer home—cal recordarse dels aucells, que avans qu' ell ho han fet á milions de vegadas—que per la vía aèrea ha atravesat el canal de la Manxa.

La lluyta entre en Blériot y en Latham, qui aspirava á realisar la mateixa empresa, ha sigut curiosa.

EPISSODIS D' AQUELLS DIAS

—¿Que feu volar els coloms?
—No; pero fent aixó, quedo incólume.

En Latham, atret pel esqué dels 25,000 franchs que 'l *Daily Mail* ofería com á premi, s' instalá un día á Calais, resolt á intentar en un moment oportú la perillosa travessía.

També en Blériot volía arriscarshi, pero la seva dona s' hi va quadrar.

—Júram—va dirli—que jamay t' exposarás á passar ab el teu aeroplá el canal de la Manxa.

—Peró...

—¡Júramho!

Y en Blériot, al fí home y per anyadidura francés, que vol dir galant, va prestar el fatal jurament.

Pero vingué el fracás de 'n Latham, caygut al mar á mitja travessía, y 'l jove aviador sentí redoblarse els seus desitjos de probar fortuna.

—Ahir se tractava solament d' una lluyta ab un contrincant—va dir á la seva dona:—avuy es qüestió del honor de Fransa. ¿M' ho deixas probar?—

Y la dona, al fí dona y de més á més francesa, qu' es lo mateix que dir enamorada del *panache*, va baixar el cap, vensuda, y otorgá el permís.

—¡Vés!... Elévat, vola... y procura no trencarte res.—

Y mentres en Latham, calmós, feya els preparatius pera ensajar una segona tentativa, en Blériot, silenciosament, sense dir res á ningú, sortí tot sol

de Calais una bella matíada y ¡á Inglaterra falta gent!...

¡Quín viatgel.. Relatantlo als seus amichs després del éxit, l' aixerit francés ha confessat que hi hagué moments en que no las tenía *todas consigo*. ¡Tan en l' ayrel... ¡Tan aislat!... Y per' acabarho d' agravar ¡ab tanta aygua als seus peus!...

Més enllá de mitj camí, va veure uns barcos.

—Si hagués sapigut l' inglés—díu en Blériot—de bona gana els hauría preguntat: ¿Vaig bé per' anar á Douvres?...—

Per fí, á la mitj' hora de navegar per l' atmósfera, el valent excursionista coneix que ha arribat al terme del seu viatge.—¡Aixó es Inglaterra!—díu. Y baixa alegrement en mitj d' un camp.

¡Ja hi es!... De moment, sols quatre ó sis curiosos, qu' eran allí á la vora, acompanyan al aviador; pero avisada la població de Douvres, centenars y milers de personas invadeixen el camp ahont se troba en Blériot, acribillantlo á preguntas y volent veure'l de prop y contemplar l' aparato ab que ha fet la travessía.

Pochs moments després de l' arribada, un funcionari se li acosta.

—Soch de l' aduana.

—Celebro...

—Jo també. Pero hi ha que omplir las formalitats

legals. Vos heu vingut á Inglaterra en una especie de barco...

—Cert.

—Donchs, digueu la veritat. ¿Porteu res que declarar? ¿Hi ha á bordo de la vostra embarcació alguna enfermetat contagiosa?

—No, senyor.

—Donchs...—y l' aduaner omp'la els buyts d' una fulla impresa que porta:—Teníu. Quedeu admés á *lliure plática*.

Y li dona un paper en el qual consta que «Lluís Blériot, capitá d' un barco que navega pels ayres, ha arribat del port de Calais sense novetat á bordo.»

Mentres tant, la multitud ha rodejat l' aeroplá... y comensa á endurse'n bossinets de fusta, filferros, fragments de tela, qualsevol objecte que perteneixi á la nau voladora.

Els menos atrevits se contentan ab escriure 'l seu nom sobre las inmensas alas del aparato.

—Volém que la nostra persona s' uneixi d' una manera ó altra á la gloria de la primera travessía del canal de la Manxa.

L' aviador, que no dorm, comprén que alló pot explotarse, y ho fa sense compliments. Improvisa una especie de gran tenda de campanya, hi fica el trasto á dintre, y á 60 céntims per persona, —¡Ade-

lante, señores!, el qui 'l vulgui veure, que vagi entrant.— A las pocas horas, de 60 en 60 céntims, s' havían ja fet 1,600 pessetas d'entradas.

Entre aplausos y aclamacions, en Blériot se traslada al restaurant, esmorza copiosament, rodejat d'admiradors... y altre cop al camp, á recullir l'aparat.

—¡Que parli!—brama la multitud:—¡Que digui alguna cosa!...

Y en Blériot, trayentse 'l barret, crida á plena veu:

—¡Vive l'entente cordiale!

Es el millor discurs que á aquella gent els podia fer.

Resúm:

L' aixerit aviador ha cobrat el premi, ha exposat el seu trasto durant tres dias en un magatzém de Londres... y ha renunciat per sempre més á atravesar el mar volant y á fer excursions massa perillosas.

Ara, acreditat ja 'l seu nom y garantizada la bona fabricació, se dedicará á construhir aeroplans pera que las travessias de teuladas amunt las fassin els altres.

¡Animarsel... Aparatos voladors marca Blériot. A deu mil franchs cada un, demanin els que vulguin.

A. MARCH

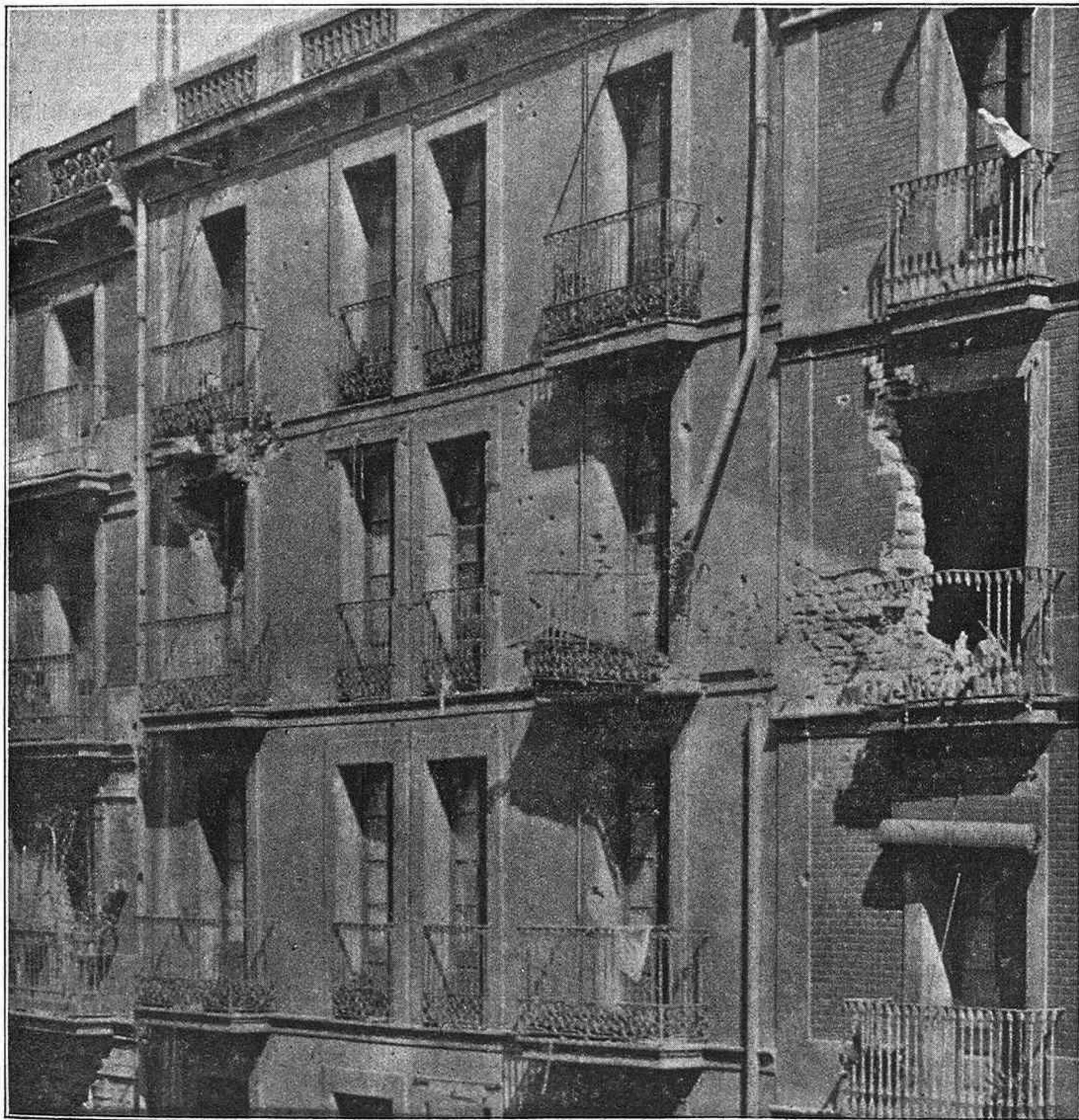

POSTALS

La teva mare, pobra dona,
no sé per quina circumstancia,
féu carinyosa á tots els fills
una mateixa presentalla;
á tots els fills, menos á tú,
perque hi estava enmurriada.

Tú vas quedarte sense res;
pro lo mateix que 't pertocava
va darmho á mí, de molt bon cor,
potsé ab la plena confiansa

DESPRÉS DELS SUCESSOS DE BARCELONA

Efectes del tiroteig en unas casas del carrer de Sant Pau.

AUCELLS FORA DEL NIU

—¿Veritat que no 'ns coneixerá ningú?
—¡Ni 'l pare guardiá!

de que, al passá á las mevas mans,
sense donarho t' donava.

Tots els meus companys triomfan
en el llibre ó en el teatre;
sòls jo 'm quedo ressagat
sense ardiment ni entusiasme.

El meu misérrim inginy,
las mevas foras ja escasas,
sense 'ls teus ulls brilladors
que m' omplian de coratje,
han minvat un cent per cent
y res me plau; tot me cansa.

Tot!... Mes no creguis qu' en mí
siga tot cendras encare,
no! Retorna al meu costat;
retorna, angélica Laura,
y, quan menys á 'n els teus ulls,
seré més gran que 'l Petrarca.

Vaig enviarte tot un feix
de cosas que 'm demanavas
y 'm dol que s' hagin perdut,
no pel cent franchs que costavan,
sinó solament pel temps
que t' he fet perdre buscantlas.

Poch á poch ho perdrem tot;
tot, menos la esperansa!

MIQUEL ANGEL

Pàgina dispersa

En el *Mercure de France*, el méu
amic Marcel Robin diu que jo,
com a mallorquí, sóc un efecte de

la llei de contrast, ja qu'els mallorquins són, per temperament, refractaris a tota violència personal d'opinió, a tot *no-conformisme*. Si per un extrem Mallorca ha produït la persona d'un Maura, tan adaptat a l'Espanya tradicional, per l'altre jo he resultat el teòric d'avantguarda del catalanisme polític.

Aquests dies, obligat a nadar de ple contra una ventada d'opinions ineptes, en l'isolament de la vellíssima Palma, isolament més fort encara per les circumstancies, pensava jo, am l'article d'en Robin a la vista: ¿Es qu'encara sóc mallorquí? ¿Es qu'encara en Maura es mallorquí? Veritablement, quan una regió no ha passat mai de regió, el primer dever dels seus naturals, quan senten una noble ansietat de remontar-se per damunt ella, es *desnaturalisar-se*. Mallorca, per una ambigüetat de situació, nascuda de la séua meteixa manca de colorit, d'afirmació, de categoria, ofereix dues ciutats com a aspiració a la qual puguin tendre els seus fills qui se sentin *super-regionals*, deslligats de la regió: aqueixes dues ciutats són, naturalment, la castellana i la catalana, la de l'idioma artificialment imposat per l'educació, i la de l'idioma natural i hereditat.

Si Barcelona ha exercit de fort nucli de cohesió respecte a tota Catalunya, la séua acció respecte a les terres d'origen català es encara limitada. Però l'atracció de Madrid va cedint. Alguns selectes, com en Joan Alcover, poeta castellà d'ahir, poeta català d'avui, mostren clarament la marxa d'aquella transformació.

I bé: es precis qu'un intervencionisme espiritual

UNA ORACIÓ NOVA

—Gloriós Sant-Jaume,
tingueuho entés,

lo qu' es nosaltres
no sabém res.

català reforci i masculinisi aquella raça insular, on precisament un dia va néixer el més personal i revec dels catalans, Ramon Llull. L'observació d'en Marcel Robin sobre l'apocament del caràcter mallorquí recorda una observació consemblanta de George Sand, qui imita am gràcia la vacilació tímida dels periodistes davant els fets indecisos de l'any 38, quan era impossible decidir-se com sempre p'el triomfador, perqu'era impossible preveure qui guanyaria...

Desde lluny, no es gaire fàcil fer-se càrrec d'aquella ambigüetat qui divideix l'ànima regional per l'acció combinada dels dos idiomes. Un amic madrileny, parlant-me del futur Congrés de la Poesia, que's prepara a València, me deia: «Vós podrieu encarregar-vos de presentar una monografia sobre la poesia mallorquina». — «Veieu, vaig respondre-li; la primera impossibilitat pera mi seria de saber què cosa es poesia mallorquina, i no poesia catalana a Mallorca.» Entesa com a catalanització la desmallorquinizació nostra, se veurà que la força de cada escriptor mallorquí es tant més alta quan més viva sia la seua reacció sobre la patria local; així com la força de cada escriptor català es tant més alta quan més viva sia la seua incorporació a l'ànima universal, reaccionant sobre l'esperit exclusivament català. El qualificatiu de *trascendental*, aplicat a un escriptor, no indica altra cosa que la reacció sobre les condicions nadiues i específiques pera incorporar-se a les genèriques o a les universals; o sia pera fer-se de mallorquí, català, i de català, home.

GABRIEL ALOMAR

De un Ex-Emperador á un Generalíssim

Cuatro veces invicto Emiliano.
Mi fiel amigo y mi lugarteniente:
Por un radiograma muy lacónico
que ha llegado ayer noche al *Valbanera*, -
acabo de enterarme del *hervido*
que ha estallado en mi amada Barcelona,
y no puedo por menos de asombrarme
ante el *hule* y la *jinda* y las *monjetas*
que han corrido los jefes de mi tribu.
De Giner y de Sol, nada me extraña;
chochean ya, los pobres, tienen guita
y les gusta gozar del veraneo. .
Peró, de ti, muchacho ambicioso,
que eres joven y guapo y aguerrido,
de ti, sí, la verdad, me extraña mucho.
¿Cómo no? sí, en valor y en estrategia,
te he tenido YO, siempre, por discípulo...
A todo esto, dirás, naturalmente,
que á tí nadie te quita lo bailado,
y que ahí no ha de arder más que el *caruncho*
de concejal que en la sedienta boca
te pusieron tus propios electores.
Pero es preciso, amigo, consideres
que las glorias del mundo son efímeras;
que nuestra gente está muy escamada
y que la breva superior, de pronto,
se puede transformar en *caliqueño*.

Y no hablemos, aún, de los conspicuos
de la plana menor, de los subjefes...
¿Qué se ha hecho de aquel Ardit tan mascle?
¿de aquel Mir y Miró tan sandunguero?
¿y el terrible senyor Santamaría?

¿y los niños rebeldes, qué se han hecho?
¿y el valiente Vinaixa? ¿y el gran Morros?
¿y Jiménez?... ¿y Sans, el cadirayre?

Esto, amigo, á mi ver, ha sido una olla;
el colmo del bochorno y del ridículo.
Y ya puedes decirles, de mi parte,
que en cuanto desembarque en Barcelona
voy á formar, al Pla del Os, un cuadro
con mis huestes, por ti desengañadas,
y arrancaré á los jefes del partido
los galones que un día les pusiera.

Vaya un modo de dármele con queso!
¿De qué os sirve mi ejemplo, camaradas?
¿No sabiais, acaso, á quién brindarle
vuestra proclamación?... Qué bobería!
Pues, y el gran Puig de Asprer? pues, y Isart Bula?...
No sé para qué son las ocasiones!...
¿Esperábais, quizás, que el caramelo
os lo iban á meter dentro la boca
como, con el pezón, muchas nodrizas
hacen al dar la teta á los bebeses?...
¿Eso esperábais, tú y los cien ayudas
de tu Estado Mayor?... Valientes tipos!...
YO te juro, querido Emiliano,
que en estos días de bendita juerga,
si llego á estar YO aquí, —tú me conoces—
vaciado hubiera mi preciada sangre
gota á gota en el vaso de mi pueblo.

Mas, Dios no lo permite, y... ¡ay no quiere
que me arrulle el silbido de las balas!...
Alabado sea Dios!...

Hasta la vista.

ALEJANDRO

Per la copia, FRA NOI

GLOSARI

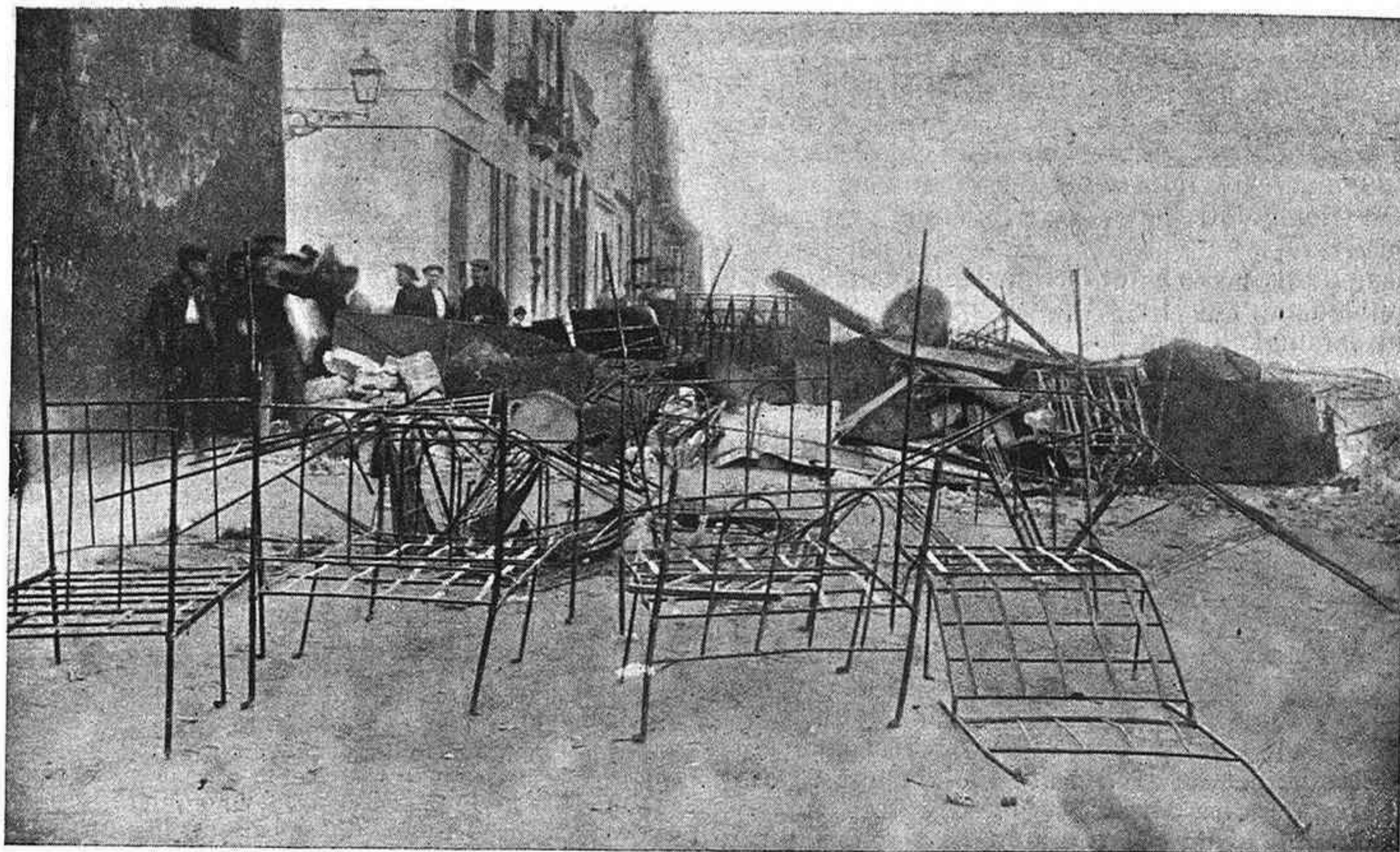
EL CLUB D'EN GUERRITA

*El viatger que arriba a Córdoba i demana a n'alguna
guia lo més important que pot visitar en la Ciutat dels
Califes, de segur que li respondran: «El Club d'en
Guerrita i la Meçquita». La Meçquita pera'ls foras-
ters, però'l Club pera'ls forasters i els indígenes.*

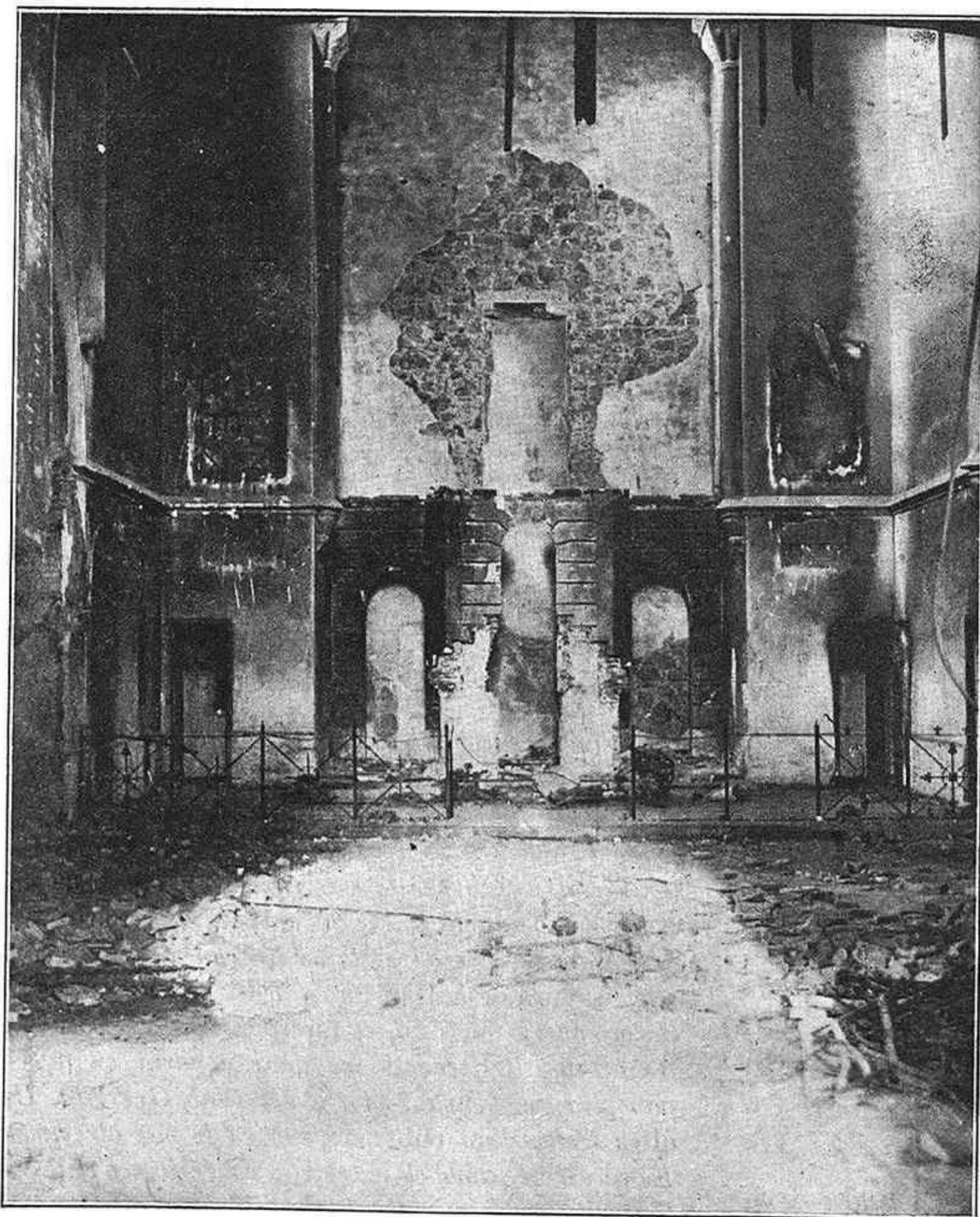
*El Club d'en Guerrita és al centre de la ciutat i a
peu pla. La principal peça és una peixera. Aquesta
peixera, que de moment no crida gens l'atenció ni per
lo gran ni pel decorat, així que un ne sab un xic l'his-
toria ja va prenent més relleu, perquè ni una d'aque-
lles banderilles que decoren les parets ni un dels caps
de toro que hi han als paneaux deixen de tenir tras-
cendencia.*

*Un de berrendo i corni-abrochao, per exemple, que
sembla no tenir importancia, és, com qui no diu res, la
testa, autèntica i verdadera, que va enganxar a n'en
Desperdicios. Amb una de les corni-abrochadas va
agafar al torero per la barra i li va sortir per l'ull
esquerre. L'anaven a dur a l'enfermeria, perquè tenia
dret a anar-hi, però'l matador llençà l'ull, dient: «Eso
son desperdicios. Dejarme.» I de resultes d'aquet fet
el toro morí recibido, el torero va quedar borni i la
testa d'aquell berrendo va anar a parar en aquella
panoplia per honra i gloria del Club Guerrita. Una
altra testa, d'un chorreao, encara té més atreviment.
Es va atrevir amb el maestro: va ferir a n'el propio
Guerrita sense miraments de cap mena, perquè aquet
bestiar no mira maestros ni tauromaquies. I un altre,*

DESPRÉS DELS SUCESSOS DE BARCELONA

Una barricada á Gracia.

Com ha quedat, després del incendi, l'iglesia de las Caputxinas.

cárdeno i corni-abierto, si és veritat lo que n'han contat, encara va fer més que'ls altres: va fer net de tots els muchachos, va trepitjar a dos monos bastant sabios i, cuadrándose, arremetiendo y tirándose por derecho, va anar a parar al callejón, aon va perdre'ls coneixements, morint d'un modo molt trist: d'un cop rebut a la memoria i sense la mà d'un amic ni'l consol de la familia.

Com se veu, les peces són bones, però la peça mellor és el president, el propio ombre en persona, o sia l'insigne Guerrita.

En Guerrita és l'ànima del Club. És el mateix Club, és l'altar major, el Missal d'aquella meçquita.

A la una de la tarda van arribant all'ls devots; tot gent de barrets d'ales planes, d'anques estretes, de soguilla, de botes de panyo de billar am botons de mareperla, de camisa ruixada am pedreria i amb aquell pentinat que ja sabem. Allí espera que vingui Er ombre, sense dir-se res els uns.

als altres. Seuen fent rotllo, deixant un buid aon té de seure'l tal ombre, i així que toquen dos quarts de dues entra Ell, diu ola! i s'asseu.

Un cop assegut, tot-hom escolta.

El mestre no parla.

Tot-hom va escoltant.

Passa mitja hora i el mestre res.

Els admiradors vinga anar callant.

Al cap d'una hora vol parlar.

Què deurà dir? Tot són orelles. Els toreros vells, els de poques hierbas, fins el cap del berrendo, escolten.

Però ha sigut tós. El Guerrita ha tossit.

Un dels devots tanca dugues portes.

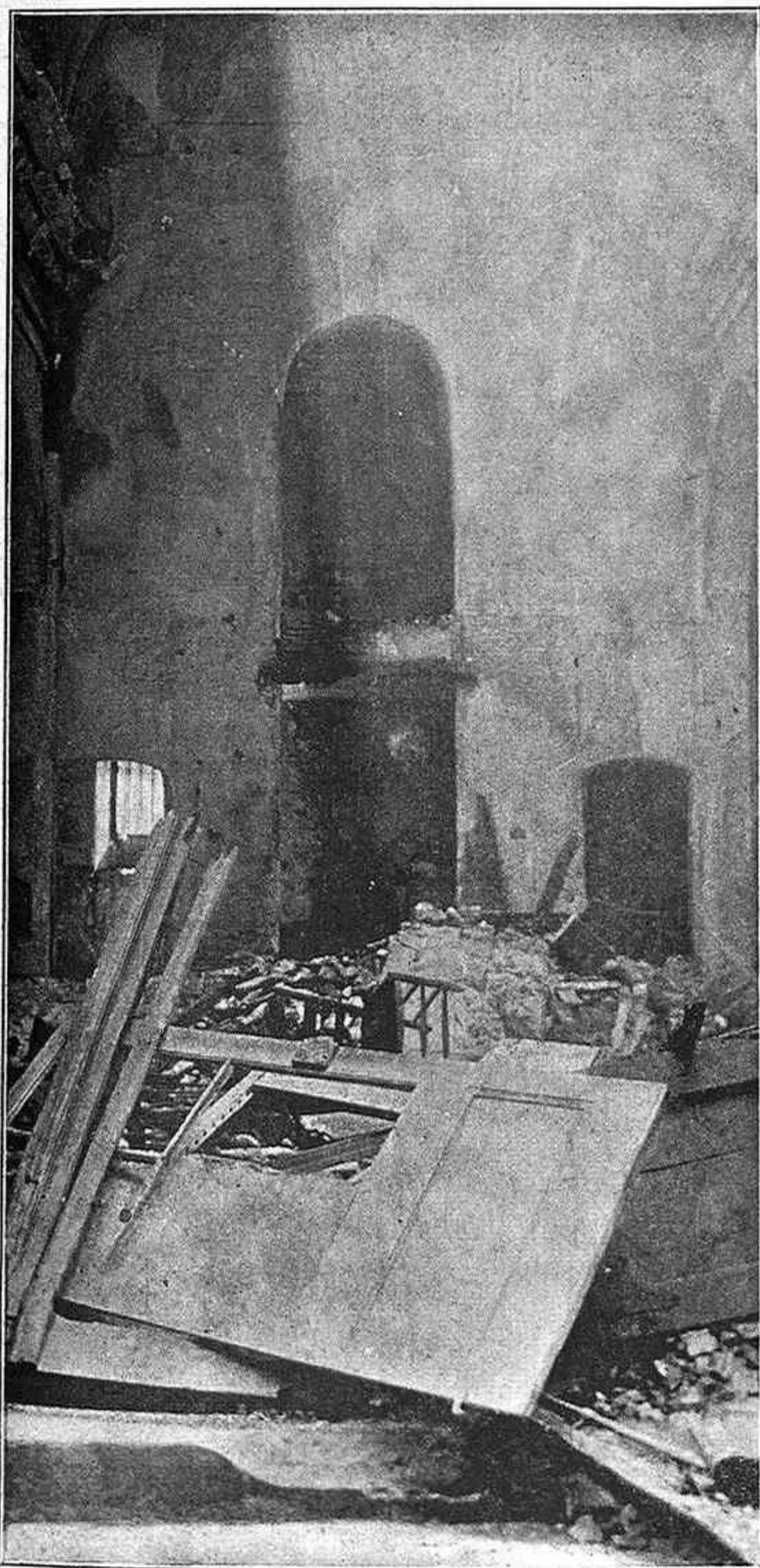
I continúa'l mestre callant, i tot-hom, escoltant-lo, calla.

Tot d'una, ell que sí que diu:

—Jace caló.

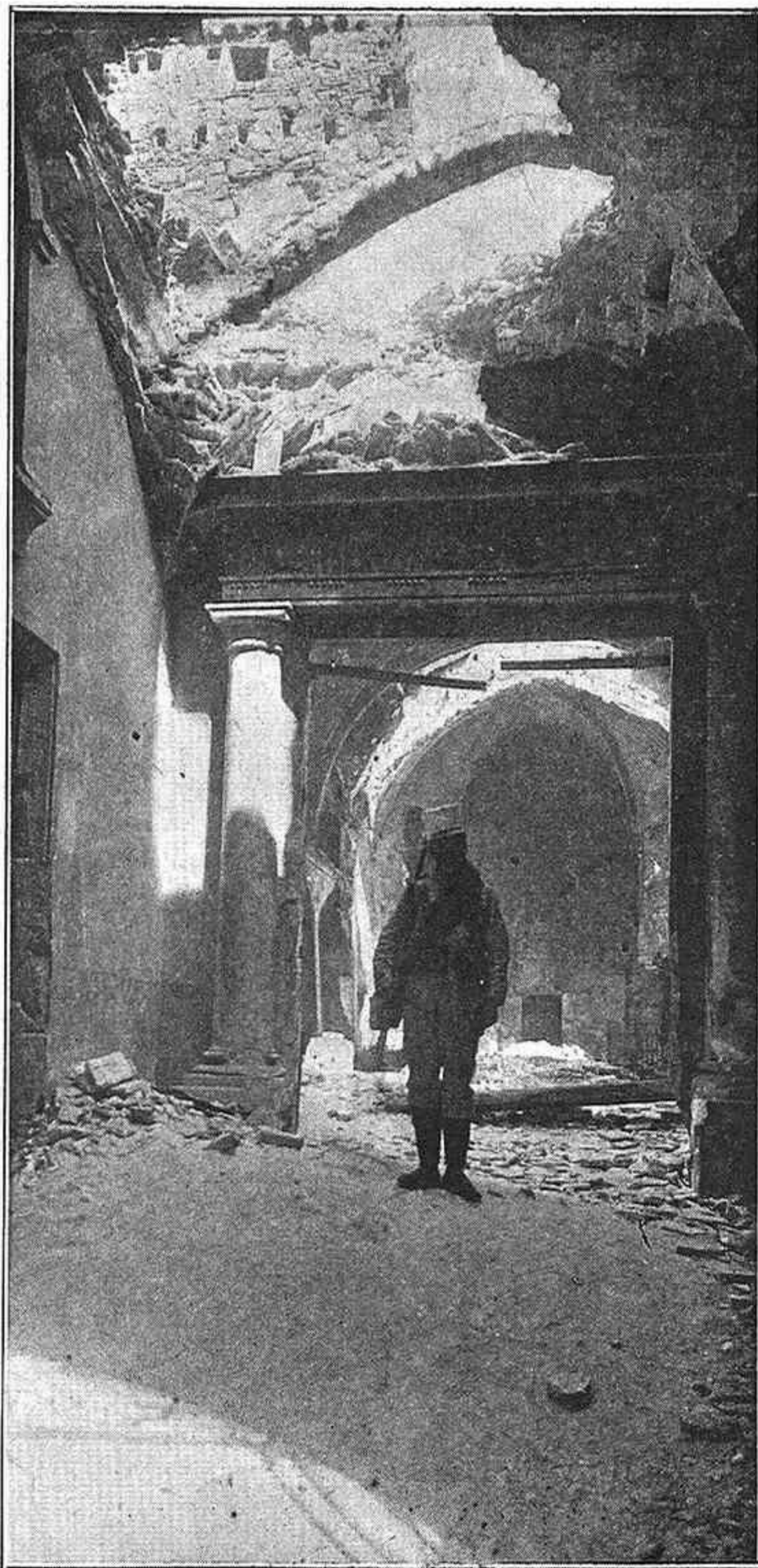
Jesús del cel! Què ha dit?

—Eso es!

Convent de l' Ajuda, destruït pel incendi.

DESPRES DELS SUCESSOS DE BARCELONA

La iglesia de las Gerónimas, cremada.

—Eso es!

—Eso es!

Van dient.

I vinga tornar a obrir les portes.

I vinga somriure de lo que ha dit.

I vinga mirar-se alguns als altres.

I com que ja ha parlat, aquell dia, alguns s'aixequen i se'n van, a explicar lo que ha dit pel poble; i quan corre la noticia que'l maestro té calor, reguen els carrers, posen toldos, obren totes les aixetes de tots els ventiladors i corre'l corresponsal a enviar un telegrama a l'Heraldo.

«Guerrita marca cuarenta grados. Qué hace el Gobierno? En dónde vivimos? España es inhabitable.»

Però'l dia que parla rai!

El dia que no diu res és dia trist pera la pobra Córdoba. Aquells simpàtics carrers blancs semblen més estrets, més callats; els cafès tanquen més dejorn per-

què no saben de què parlar i la reunió del Club sembla un dol.

Sort que això de la calor ho diu quasi tot l'estiu.

Si no ho digués, estem ben segurs de que posarien gasa de dol a les banyes corni-abrochaas del berrendo d'en Desperdicios.

XARAU

Córdoba.

COSAS DEL MON

May en el món estém contents; la vida ens sembla cosa trista y despreciable, y quan la Mort ens crida, *ivade retrol*, tothom fa l'orni.

L' hora present may la trobém prou grata y ja voldríam sé á demá, sens veurer que cad' hora es un pas que 'ns dú á las portas del cementiri.

Quan s' es petit, ¡ab quín desitj s' anhela ser gran com altres que veyém fent l' home!, y quan som grans, desenganyats, voldríam torná á l' infancia.

El qu' es solter, cada moment somfa el goig supréem que assolirá al casarse; y un cop casat, al cap d' un mes, renega del matrimoni.

De jovenets, quan festejém, ¡quín trágul causa 'l primer petó de l' estimada!, després, quan ella els ofereix, sos besos casi 'ns desplauhen.

Al jovenet adolescent el tempta la noya gran, la dona voluptuosa; y l' home gran y el vell xaruch deliran per las poncellas.

Lo que tením no 'ns plau, per bó que sía; lo que pertany á un altre 'ns causa enveja; y nostra deria es alcansar las cosas que més lluny passen.

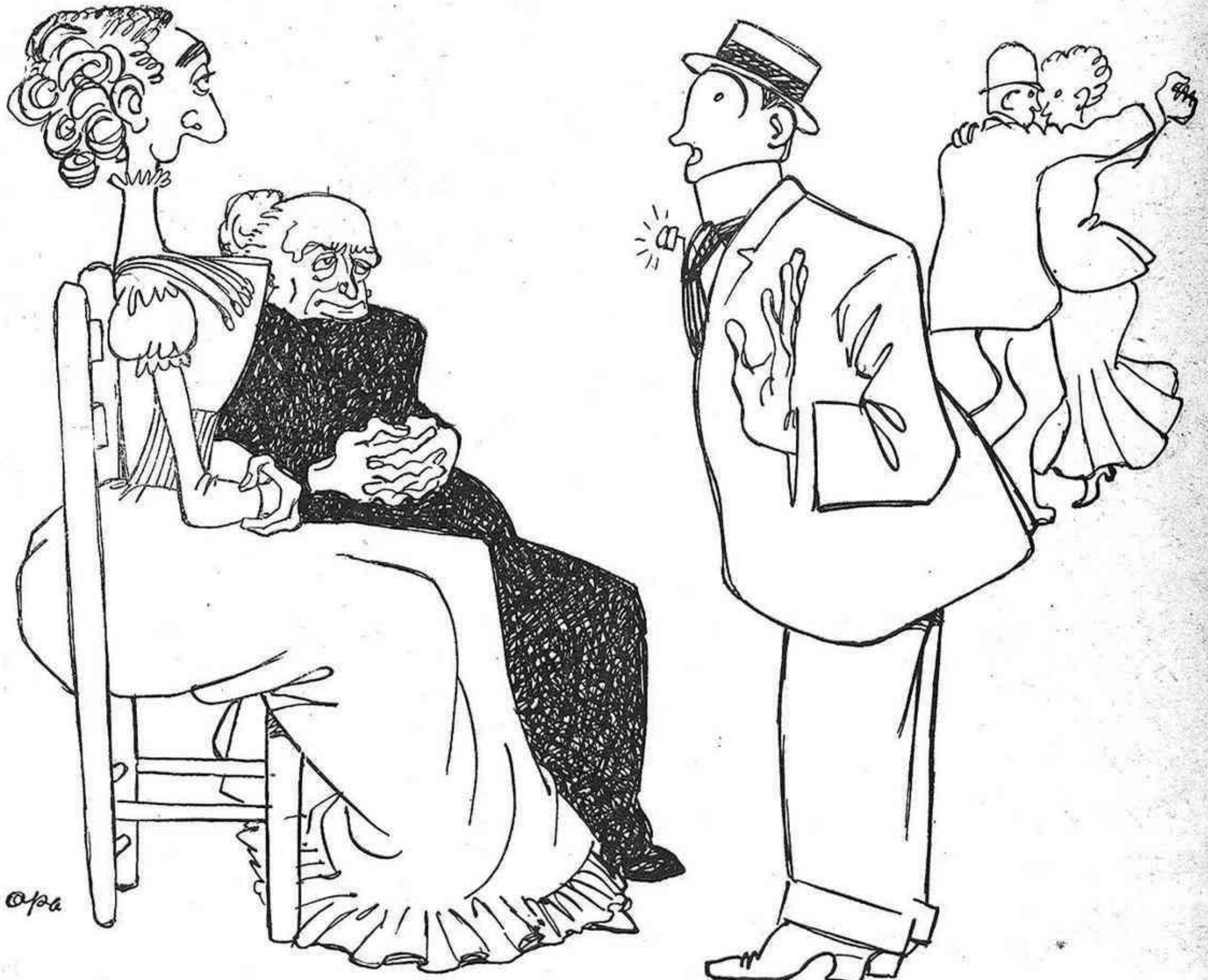
L' home que naix ab ambició, treballa per conquistá als seus fills una fortuna, y si 'ls fills nó, el seus néts, als qui ré 'ls costa, se la patejan.

Y tú, Modesta, que impacient te mostras perque tens pó que quedarás per tía, ¡qui 't digués ara que serás, casada, mártir del home!

¡Que molts voltas desitjém febreros una follia en que xifréem la gloria, y, un cop lograda, 's converteix, per cástich, en nostra pena!

ILL. B. Y BOU

A LA SOIRÉE DOMINICAL

—Que vol ballarla ab mí, senyoreta?

—Dispensi .. Nosaltres vivim á la vora d' un convent; figuris, donchs, que fa sis días que la ballém.

VEHINS TAFANERS

—Peró ¡qué diable estás fent?
—¡Que no ho veyeu?... Jugo.

TEATROS

HIP! HIP! HIP! ATRACCIÓN DE FORASTEROS
PÍM! PAM! PUM! CAMAS AJUDEUME

En Soler y en Jordá, dos xicots mundials bastant bromistas, varen tenir una gran pensada.

—Fem una revisteta de coses de Barcelona?—van dir-se; y... Déu nos en guard d' un ja-está-dit: mans á l' obra y peus á la galleda, en quatre días la revista fou pensada, escrita y ensajada.

—¿Quín titul li posarém?—va fer en Jordá.

En Soler:

—¿Qué 't sembla Hip! Hip! Hip!?

—Home, aixó del hip, se creurán qu' es un singlot...

—Oh, mentres estés á l' altura dels de 'n Pitarra ray, ja podríam estar contents.

—Déixat de romansos, millor fóra que busquessim un' altra cosa més atractiva.

—¿Una cosa atractiva?... L' atracció de forasters.

—Justa! Hip! Hip! Hip ó Atracció de forasteros.

Vels'hi aquí batejada l' obra.

Y, de forasters, si 'n varen arribar á venir, Mare de Déu santíssima! A ca 'l Padre, á ca 'n Cap de Creus, á la Fonda de Sant Agustí, á la «Posada del Cabo Moreno» no podían pas dozar l' abast.

—¿Qué tal? ¿ha sopat de gust?... ¿bé 's deurá quedar á dormir, per veure aixó que fan al Tívoli?—deyan els

Maitres d' hôtel á n' els parroquians que havían baixat de Prat Sech, de La Tarumba ó de la terra de las bugaderas.

Y, efectivament, á pesar de que 'ls camalluhents de fóra no ignoravan que, á Las Arenas, el públich hi está relativament fresch, y que en aquells días la excelent Berlendi havía obtingut un senyalat triomf ab la Mignon; á pesar de que sabían que al Bosch s' hi cantavan bonichs balls mímichs y s' hi ballavan famosas óperas; ab tot y que estavan convensuts de que al Novetats y al Principal s' hi distreurían de valent ab películes kilométricas d' emocionants arguments; y ab tot y que no dubtavan de las delicias del Paralelo, els bons forasters varen invadir el Tívoli com un sol home.

Més ¡ay del ay! que no eran sols pagesos els qu' omplían la sala aquella nit d' estrena; que, donadas las relaciones y coneixensas dels autors entre 'l ram de bello sexo barceloní, s' hi varen congregar la Munda, la Siseta, la Crostóns y la Pits. Davant d' una aytal concurrencia, va comensar l' espectacle compost d' un seguit de quadros més ó menos aixerits y escrits ab més ó menos trassa, però qu' en sa majoría responen á las exigencias dels menos exigents... que son els més.

Entre aquests quadros cal remarcar sobre tot el de las bailarinas del Liceo, el de las inglesas y 'ls gomosos y 'l dels apaches, en el que s' hi distingeixen notablement la tiple Labal y las quatre misses xiuladoras. Per cert que, si havém de parlar sense censura, es precís confessar que aquestas noyas son las que han salvat la revista, donchs á las diferentas sortidas de las simpáticas inglesetas, al seu art en ballar y á la seva gracia picaresca 's déu que 'ls forasters atrets no s' hi ensopeixin.

EPISSODIS D' AQUELLS DIAS

—M' arribo fins á la pescatería á veure si...

—Es inútil que hi vaji, don Joseph; el poch peix que hi havia jo me l' he quedat.

Altó!... També 's déu, y en bona part, al decorat qu' es bastant espléndit. La decoració dels senyors Moragas y Alarma es bonica de debó.

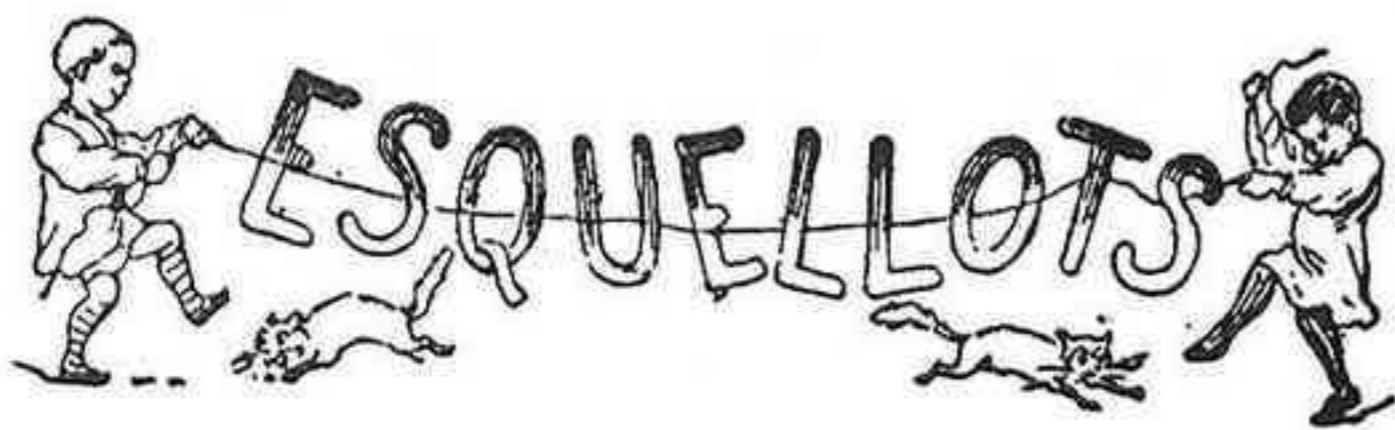
Y, ja ho veuen, una obra celebrada y aplaudida, no va poder conseguir, de primera arrencada, sinó quatre representacions. ¿Per quina causa?...

Preguntin-ho als forasters que, havent vingut en tren, varen tenir qu' entornarse'n atravesant camps y montanyas ab las espartenyas caladas.

Varen venir cridats per l' Hip! Hip! Hip! y varen tenir que fugir empaytats pel Pim! Pam! Pum!...

Cosas de la vida...

L. L. L.

El nostre últim número, publicat el dilluns d' aquesta senmana, va obtenir un éxit extraordinari. La gent el prenfa materialment de las mans dels venedors, y moltras foren las personas que no 'l pogueren conseguir fins molt tart, quan ab las successivas tiradas vingué á satisferse la demanda d' exemplars.

Consigném aquest fet nó per vanitat, que no cab en nosaltres, sinó pera demostrar l' ansietat ab que Barcelona esperava noticias dels successos desenrotllats durant la senmana negra.

Y com que LA ESQUELLA sigué 'l primer periódich ilustrat que va sortir á llum donant una informació gráfica tan complerta com las circumstancias permetfan, d' aquí vingué l' éxit del nostre número; éxit que lluny d' envanirnos, porque, com ja hem dit, no las pegué

per aquest cantó, ens dóna novas forsas pera seguir la nostra tasca sense escatimar sacrificis sempre que de servir al públich se tracti.

Sápigan, donchs, els nostres lectors, qu' estém altamente reconeguts per l' acullida dispensada al número del dilluns, donchs ab ella ens varen probar que, en mitj de las inmensas dificultats qu' en aquells moments ens rodejavan, la nostra bona voluntat havia sigut vista ab simpatía y carinyosament apreciada.

En temps de quietut, á l' Administració central de Correus de Barcelona solen recullirse diariament unas 40,000 cartas.

¿Saben en el transeurs de la senmana passada cuántas se 'n hi varen depositar?

Tres mil cada día.

¿Qué vol dir aixó?

Que l' agitació anormal, á més de dificultá el viure, fa perdre l' hábit d' escriure y mata l' ingrés postal.

Els diaris del Ferrol venen entussiasmats ab las festas que allí acaban de celebrarse.

Las iluminacions, sobre tot, suposan que han sigut magníficas.

¡Ay!

No podém dirho així nosaltres.

Com á tenirne, també n' hem tingut aquí d' iluminacions.

Pero eran d' una mena, qu' en compte de donar llum, donavan fum.

Llegeixo:

«Lerroux ha puesto en circulación en la Argentina

bonos del «Tesoro de la República.» No ha podido colocar más que por la cantidad de tres mil pesos.»
 No es gran cosa, pero ¡Déu n' hi doret!
 8 mil d' ara y 28 mil de llavors, fan 31.
 Ja 's pot plantar.

A Ull de Ter s' hi ha inaugurat un xalet refugi.
 ¿Refugis en aquest temps?
 ¡Bo es saberho!

Per'afortunat, el Govern. Després d' haverse fet públich, com saben vostés, qu' en el darrer sorteig de la rifa de Madrit la primera y la tercera havían caygut á Barcelona, ara resulta que, per no haverse venut els billets á causa de las especialíssimas circunstancias que la ciutat atravessava, las duas importants sórts han tornat á la caixa de l' administració:

Ja ho deya en Bartrina:
 «Huele una rosa una mujer dichosa
 y aspira los perfumes de la rosa:
 la huele una infeliz
 y se clava una espina en la nariz.»
 Aquí la *mujer dichosa* es en Maura.

¡Hola hola!... ¿Fins els animals del mar volen venir á fastidiarnos?
 D'fu un telegrama:
 «Prop del cap de Sant Vicens una enorme ballena ha donat un fort cop de quá al canoner *Audaz*, causantli algunas averías.»
 ¡Ah grandíssima!...
 Ja pot prepararse el día que *la pesquem*.

Dos barceloníns comentan els successos de la senmana passada. Y surten á parlar de la falta de llum que per llargas horas va afligirnos.
 —L' únich alumbrat que aquells días varem tenir—d'fu l' un—va ser l' eléctrich.

LA COLLA DE LA BANDERA NOVA

—Y ara ¿ahónt anirán vostés ab aquesta bandera?
 —Al *Mundial Palace*, á la *Maison dorée*, al restaurant que convingui...

CONFIRMACIÓ

—¡Ja s' ha espatllat aquella famosa enquitranada?... ¡No deyan que aixó del quitrá anava tan bé?
—Para el que vende el quitrá, sí señor.

—Y un altre—replica molt serio el seu interlocutor.
—¿Quín?
—La lluna.

Mirin que ho eran d' interessants, els diaris publicats dilluns y dimars d' aquesta senmana!... El públich se 'ls prenía dels dits. Nosaltres, per no ser menos, també varem adquirirne un; *La Publicidad*, me sembla que era. Y 'ls asseguro que va batre 'l record de lo sensacional, l' apreciat colega. ¡Cuatre columnas parlant de la tuberculosis y uns versos *A mi niña!*...

Díu que don Angel Ossorio no va sortir més aviat de Barcelona perquè *el tiempo estaba inseguro*. Y va fer bé. Per lo mateix molta gent no 's va moure de casa, durant sis díes. Per la inseguretad del temps, que era enganyador. Semblava molt espléndit, y á cada punt, de trasantó, venía la pedregada.

La premsa estrangera 'ns comunica que M. Fallières y el Czar presenciaren, á Cherburg, un gran castell de fochs artificials. Potser sí; no 'ns hi fem forts. Com que devía haverhi un *derroche* de rodas y bengalas... Pero, lo qu' es de cohets xiuladors, de piulas y *desmays*, ja m' hi jugo la yugular que no n' han *disfrutat* tants com nosaltres.

Durant la senmana passada—diguemne *de passió*—varen encarirse diferents articles comestibles. Quan la tranquilitat perilla, ja se sab, qui primer pa-

gan las conseqüencias son els queviures. La llet se va arribar á vendre á pesseta el porró, els tomatechs á dos rals la lliura...

Lo extrany es que, en cambi, el pa va baixar poch^o molt de preu.

Vaja, que aquests díes han sigut ben bé fóra de lo normal.

¿Volen una anormalitat més extraordinaria, el pa barato?

L' altre día tothom va poder llegir en la secció telegráfica dels diaris estranjers:

«Monsieur Fallières s' está preparant per rebre al Emperador de Russia.»

Qué volen que 'ls digui!... Aixó de que tot un senyor president *se prepari per rebre*...

No es extrany que, després, las nacions gemegin.

En Bulow ha caygut, y s' ha retirat prudentment á caseta.

En Clemenceau ha ensopegat, y, ab tanta prudencia com en Bulow, ha prés el determini de retirarse.

Aixó deu anar á temperaments. L' Amo Toni s' ha clavat de lloros vint vegadas... y res.

Ell no 's mou... *ni á tiros*.

En las minas de Singles (Fransa) hi ha hagut una explosió de grisú que ha sepultat á una infinitat d' obrers. Malvinatje 'l grisú!

Aviat farà més víctimas que 'ls mals governs.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

EN PLENA REVOLTA

Un valent carregat de municions.